

**Sermones: Petri Hieremie Panormitani ex Sicilia: F.
co[n]uent[us] ordinis Predicatoru[m] bononiensiu[m]:
tam preclari q[uam] omnigene eruditio[n]is refertissimi.
omnibusq[ue] euangelica documenta ...**

Petrus <de Hieremia>

[Augsburg], 1514

VD16 P 1883

De s[an]ctis Sebastiano [et] Fa. [sermo]. xvii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70359)

In festo sc̄tor̄ martyꝝ Fabi
ani et Sebastiani. Ser. XVIII

Dosuit me qua

si signū ad sagittā. Thren. iij.
De bro Fabiano medicū habu-
bemus. in sua historia solū dicit q̄ fuit pas-
sa et sc̄tus: et postmodū fuit martyr. Sed
de sancto Sebastiano legim⁹ multa. Ideo
de eo fit sermo. Pro declaratōe sciendūz
q̄ regula est in theologia vera cōmunis: q̄
deus nō solū est causa et ratio et p̄ncipiū
omniū bonorū: sed etiā omniū malorū. pe-
ne: nō tamē culpe. Ratio: q̄ si culpa pec-
deret a deo: ergo de⁹ diligeret culpā. Sap.
ij. Diligis oia que sunt: et nihil odisti eo-
rū que fecisti: sed p̄sequēs est salū. ps.
Odisti omnes q̄ opant iniquitatē: ergo et an-
tecedēs. Nō tamē culpe nisi p̄missiue: q̄a
mala culpe p̄cedūt a libero hoīs arbitrio
Deus ab initio p̄stituit hoīem et reliquit
eum in manu consilij sui. Eccl. xv. Potes-
tic p̄ euidentiā materie p̄supponere q̄ du-
plex est malū. sc̄. culpa et pene. Vide in ser-
mo. quadra. de peccatis in genere. fmo. v
Et q̄ sit deus causa et p̄ncipiū omniū bo-
norū: p̄z de se. Sed q̄ sit causa oim malo-
rū pene: p̄bat rōne/ aurozitate/ et exemplo
Job. Ratio quidē: q̄ omnis pena in q̄n-
tum pena est bona et iusta: sed deus ē cau-
sa oim boni: vt dicitur est. ergo et c. Q̄ autē
ē pena inquantū hmōi sit bonaz iusta: p̄-
bat: quia pena inquantū hmōi est habz ser-
uatiōis effectus bonos. ergo est bona: q̄
causa p̄ effectus bonos. q̄ pena autē est
satisfactiua aut medicatiua: aut p̄seruati-
ua: aut nutritiua: seu augmentatiua: aut
vindicatiua. ecce q̄nq; effectus pene. P̄-
ma dico q̄ est satisfactiua p̄ peccatis p̄re-
mitio: vt David. et ipse effect⁹ pene est bo-
nus et iustus: quia culpa meret penā cul-
pe equiualentē fm̄ debitū iustitię: iuxta il-
lud. Sc̄z mensurā delicti erit et plagarū
modus. Deut. xxv. Exemplū hui⁹ habet
in David q̄ p̄pter peccatū Bethabee pas-
sus est p̄secutionē a filio suo Absalon. ij.
Regū. ij. Secundus effectus pene est: q̄a
est medicatiua. Verbi gr̄a. multi sunt in
peccatis: q̄ habet delicias et p̄peritates.
Et ideo nō curat de deo. Inerassatus est

vilectus et recal. ineras. impm. dila. dereli-
quit deū factorē suū: et recessit a deo salu-
tari suo. Deut. xxxij. Dicit deus iste in-
diger medicina et immitit infirmitates:
paup̄tates/ mortēs amīcorū. et sic conuer-
tunt: cōfitent. ps. Multiplicate sunt infir-
mitates eorū: postea accelerauerūt. s. p̄er-
ti ad deū. Ecce quomodo iste effectus est
bonus. Exemplum huius habet in Da-
nassen: et in Nabuchodonosor. Vide. xxxij
q. iij. Nabuchodonosor. Tertius effect⁹ et c.
q̄ est p̄seruatiua. s. a peccatis: non solum
in ipso qui punit: sed etiā in alijs quib⁹ pe-
na illa innotescit: ne alij sup̄biret et c. sicut
patet in Paulo qui de se dicit. Ne magni-
tudo reuelationū extollar me: dat⁹ est mi-
hi st. car. mee angelus sathane q̄ me cola-
p̄bizer p̄pter qd̄ ter d̄m rogauī et c. vlt. i.
infirmitate p̄ficif. ij. Cor. xij. Quart⁹ ef-
fectus est: q̄ est nutritiua. Datur em̄ pe-
na a deo homini p̄uoso nō ad puniendū
sed ad p̄seruandū seu nutriendū: siue au-
gmentandū in p̄tibus: vt p̄z de Job qui
post oia mala fuit sanctior. Quintus effe-
ctus est: q̄ est vindicatiua: vt in illis pec-
catorib⁹ q̄ ex flagellis penalib⁹ magis in-
durant: sicut p̄z i Pharaone et in Herode
q̄z pena fuit inritū penarū inferni: q̄ indu-
rati sunt et c. Cor. duz male habebit in no-
uissimo. In Deut. xxxij. Ignis succesus
est in furore meo et ardebit et c. Sext⁹ effe-
ctus pene est: q̄ est diuie gl̄ie declaratiua
vt p̄z de ceco nato. Jo. ix. Et iste effectus
pene iust⁹ est: et p̄sequer bon⁹: q̄ obstina-
tio eorū digne meruit penā illā: et maiorē i
futuro seculo: iuxta illud Rom. vij. Ignor-
ras qm̄ benignitas dei ad p̄niam te addu-
cit. fm̄ duritiā d̄t tuā: et cor impenitēs the-
saurizas tibi irā in die ire et c. Et sic patet
rōne q̄ de⁹ et auctor est cā oim malorū. pe-
ne. Videam⁹ aurozitate q̄ triplex est. Pri-
ma. Esa. xj. Ego dñs et nō alter ē: formās
lucē et creās tenebras: facies pacē et creās
malū. ego dñs q̄ facio oia hec. Lucē intel-
lect⁹ in claritate scie infuse vel adq̄site ad
cognoscendū deū. tenebras. s. ignorātie et
rudicitatis q̄ sunt mala pene p̄seruatiue: q̄
ex hoc sunt humiles: als et c. Scia inflat. j
Cor. vij. Item alia aurozitas. Bona et
mala vita et mors/ paup̄tas et honestas a
deo st. Eccl. xj. Itē alia. Si ē malū. s. pe-
D 4

In festo Fabi. et Beba. marty.

ne in ciuitate qd dñs nō fecerit: qñ dice-
ret nō. Amos. iij. Patet cōclusio zc. q in
relligenda est zc. non solū de pena illata a
deo imediate: sed etiaz mediate p creatu-
ras z etiā demōes q nō in nobis possūt
nisi dño pmittere: sicut patz in Job zc. et
etiā in legiōe demonū q intrant in gregē
porcorū. Bar. viij. Propterea. j. Reg. xvij.
Dicit diabol⁹ spūs dñi mal⁹. Etiā hoies
pēdēs. Vñ Job. nō dixit dñs dedit cal-
dei abstulerūt vel sarban vel ignis zc. sed
dixit dñs abstulit zc. Job. j. Sed p̄ra qz
illud fuit maluz culpe ipsi caldeis q̄ fuit
a deo. Rñdeo: illud ex parte agentūz fuit
malū culpe. z iō non fuit a deo: sed ex pre
Job patētis fuit malū pene z bec fuit a
deo. Sic z passio cbi ex parte agentūz fu-
it a diabolo sed ex parte cbi patētis fuit a
deo. Vñ Ro. viij. Proprio filio nō pepetit
sed p nobis oibz tradidit illuz. Vñ de hoc
Tho. in. iij. pre. q. iij. ar. iij. Et Joan. iij.
Sic de⁹ dilexit mundū qz filiū suum vni-
genitū daz: vt ois qui credit in eū non pe-
reat: sed habeat vitam eternā. Nota q̄ qñ
tu flagellaris z tribularis nō murmures
qz deus est zc. Vide Ciprianuz. xij. q. ij.
Quā p̄pōsterū. Et q̄ illi qui nō flagellat
sed ad votū habet quicqd̄ perit: qz signuz
est qz deus disp̄det eum sicut facit medic⁹
zc. Nota exemplū de filiis israel pēdētibz
carnes in egypto. ps. Adhuc esce coz erat
in ore isoz zc. Ido. ij. Dacha. vj. Et em̄
m̄to tpe nō sinere pēdētibz ex sentētia age-
re: sed statim vltiōes adhibere: magni be-
neficiū est iudiciū. Nec obstat qz illi q̄ faci-
unt peccant: qz ex parte agentūz sunt culpe
et sic nō est deus auctor: sed ex parte pati-
entūz sunt pene: et sic est deus causa et au-
tor. Actio em̄ et passio licet naturaliter
sint inseparabiles: tñ moraliter actio displi-
cuit/ passio grata fuit. Podo ad p̄positū
br̄is Sebastian⁹ sciens istā doctrinā suā
malū pene scz sagittariū/ attribuit deo zc.
Posuit me suple. deus quasi signum zc.
¶ Pro f̄monis fundamēto oritur theolo-
gical questio. Querit vtrū sc̄us Seba-
stian⁹ potuerit coronari in vita eterna si-
ne merito bonoz operū. Arguit qz sic. ait
Aug. de natura boni sol⁹ de⁹ imutabilis
est: ait etiā Bona. in. j. sniaz dist. vij. diui-
na essētia est imutabilis. et Boetius ait

stabilisq; manēs dans cuncta moueri. ait
etiā P̄lus. xj. meta. De⁹ est mouēs om̄ia
imobilis: sed sic est qz deus vult oēs ho-
mines saluos fieri: cū sit q̄ imutabilis erit
om̄ino h̄ qd ab eterno ordinauit: q̄ meri-
tum bonoz operū non est necessariū an-
q̄ aliqs coronet in vita eterna. sequit qz san-
ctus Sebastian⁹ potuit coronari in vita
eterna sine merito bonoz operū. Inoppo-
sitū ait m̄ḡ sentētia. ij. dist. j. quāuis ra-
tionalē creaturā ad suam imaginē z sc̄i-
dinē plasmauerit ad finem vite eterne con-
sequendā suam eternalē p̄destinationē. no-
luit tñ dare nisi mediantibz p̄cedētibz me-
ritis bonoz operū z obseruatiōe p̄ceptoz.
ergo sc̄us Sebastian⁹ nō potuit coronari
in vita eterna sine merito bonoz operū.
et sic questio manet p̄ vtraqz parte dubia.
Ad questionē rñder sc̄us Tho. j. p̄e. q. cxxij.
art. vij. qz p̄destinatus conandū est ad bñ
opandū et otandū: qz eiusmodi p̄destina-
tionis effectus implet: et licz deus vult
oēs hoies saluos fieri voluntate ancedēte si-
bñ agerēt: nō tñ voluntate sequēte si ma-
le egerint: z in pctis suis moriant. et pro-
pterea qz deus est imutabilis nō sequit
qz sanct⁹ Sebastian⁹ potuerit coronari si-
ne merito bonoz operū. et sic habetur
solutio argumētī. Ido concludit qz bona
opera sancto Sebastianiano fuerunt necessa-
ria: vt in vita eterna coronaret: quod p̄ba-
tur tripliciter

Primo auctoritate

Secdo ratione

Tertio exemplo

¶ Primo probatur auctoritate. Primo
diuinali David. Domine quis habitabit
Non auarus/ non luxuriosus: sed qui in-
greditur sine macula. Idem. ps. xvij. Re-
tribuet mihi dominus fm iusticiam meā.
Barth. xij. Reddet vnicuiqz iuxta opera
sua. Ad Ro. ij. Redde vnicuiqz fm opera
eius. Apo cal. vlti. Ecce venio cito z meri-
ces mea inecum est reddere fm opera sua
Brego. in dialo. Sine labore certaminis
non est palma victorie. Sic. ad Paulinū.
Nihil sine maḡ labore natura dedit mori-
talibus. Poeta sc̄ilicet Facetus ait. Absqz
labore graui nō p̄mita magna dabūt Bra-
tus et est plenus vtilitate labor. Aristote.
z. etibi. Sine operatione nō sit delectatio.

sequit. Secdo pbat rone. Nihil pot tende
re in fine nisi p debita media finis. Finis
nostre deus est ad que no possumus pue/
nre nisi p media: quoz vnu hic est qd habet
H. arth. xij. Si vis ad vitaz ingredi
serua mandata di. Aliud est opatio bona
vt habet H. arth. x. Voca oparios r red
de ill mercede. P. ds. ij. d. aia. Una qz po/
tina facilioz e ad actu suu qz ad aliu. seq. f.
Tertio pbat exemplo de monacho q desi/
tum perire: relicto claustro vt melius veni
tri vacaret: sequit q bona opa sancto Se/
bastiano fuerit necessaria vt coronaret in
vita eterna: iuxta pba psumpta r c. Im/
perato: em et alij sagittares fuerit solum
ministr. Vodo in eius vita notavi tres
excellencias et perfectioes que in themare
cophendunt: sicut sunt iste vicz.

Prima est vita ptiuosa: ubi posuit me.
Secda doctrina gratiosa: ubi qsi signu
Tertia est passio dolorosa: ubi ad sagit/
tam.

Quantu ad primu r c. Nota du dicit.
Posuit me scz in virdario ecclie ad fructi/
ficandu r c. iuxta illud. Ego elegi vos et
posui vos vt eatis et fructu afferatis: et
fructu vester maneat. Joa. xv. Nota La/
tis scz p tres dietas pducendo flores. fo/
lia et fructus r c. Vide supra sermone. r.
in introitu. Nota fructu. dic hic fructu bea/
ti Stephani de quo dicit historia q erat
vir totius prudencie mox honestate pcla/
rus. et necesse erat que deus pfuderat gra/
tia ab omnib amaret. Dic quomodo vir/
tutes sue erant in triplici gradu. Nam q/
dam virtutes ordinant homine erga deu
quoda erga seipm. Dic vt expedit r c. Er/
ga seipsum scilicet castitas et abstinentia r c.
Iuxta illd. custodi te metipm r anima tu
am folcite. Deut. ij. Erga proximu r c.
Dic quomodo erat amabilis imperato:
bus Diocletiano et Maximiano. de red/
dibus suis viuere: et partem dabat ele/
mosinaliter r c. Sed hodie milites rapiunt
r cetera. et hoc ppter supfluitates et vani/
tates quib stipendia non sufficiunt r c.
Deus mandauit vnicuiq de primo suo.
Eccl. xvij. Ideo Joannes baptista dixit
militib. Neminē cocurtatis: nec calumni/
am faciatis: et estote cōtenti stipēdijs ves/
tris. Luc. ij. Sed beatus Sebastianus

erat virtuosus r c. Ideo possumus de eo
dicere. Quasi vas auri solidu. s. ppter cha/
ritatem ornatu omni lapide precio: id est
virtutib multis. Eccl. v. Quantu ad
secunduz r c. doctrina gratiosa dum dicit.
Quasi signum. et hoc sequitur ad pnum:
quia homo debet prius habere vitam vir/
tuosam: et postea doctrina gratiosam: ali/
as em ordo pposterus r c. Peccato: autē
dixit deus: quare tu enarras iustitiaz me/
am r c. ps. xlij. Jo dicit. Quasi signuz: qd
doctrina et verba sunt signa: quaz quoda
sunt in anima passionu sim philosophum.
Unde si homo loquit vitiose est signu q
est vitiosus. Dic pactice r c. Si autē vir/
tuosa et bona verba loquat est signum q
est virtuosus. H. arth. xij. Et abundantia
cordis os loquit. Bonus homo de bono
thesauro cordis pfert bona: et malus ho/
mo de malo thesauro cordis pfert mala.
Et Deut. vj. Erant hec verba que ego p
cipio tibi in corde tuo: et ligabis ea quasi
signu i manu tua. Dic de beato Sebastia/
no quomodo visitabat chrisianos in carcer/
ratos tempore psecutionis: et confirmabat
eos sua doctrina sancta sub mantello mili/
tari abscondebat christianitate: no timore
sed virtute r c. Dic vt i legēda habetur de
Marcelliano et Marcho fratrib confir/
matis per beatum Sebastianu r c. Itēz
quomodo curauit illum magnum domi/
num infidelem infirmu r c. Ideo possu/
mus de eo dicere. Perfectio tua r doctri/
na tua a viro sancto tuo quem pbasti intē/
tione. Deut. xxxij. r c. Quantuz ad ter/
tiu r c. passio dolorosa scz ad sagitta que
fuit multum dolorosa. Et potest dicere il/
lud Job. vj. Verba mea dolore sunt ple/
na: qz sagitte dñi i me sunt. Dic eius mar/
tyrium r c. Et poterat dicere. Quonia sa/
gitte tue infixe sunt mihi: et confirmasti
super me manum tuam. ps. xxxvij. Vos
raliter volētes viuere virtuose oportet sag/
gitari. Primo a mundo per detractio/
nes: et irruiones maloz r c. Peccatores
laudatur: quonia laudat peccato: in dei/
siderijs anime sue: et iniquus benedicetur
ps. ix. Sed boni irruionib sagittant. Sz
non timende: quia debiles sunt. ps. Sag/
gitte paruuloz facie sunt plage eoz r c.
ps. lxxij. Dicatur de balistis paruulorum

D ij

In festo beate Agnetis virgi.

sagittantibus muscas etc. Secundo sagittantur a diabolo per varias tentationes: secus de illis qui vivunt vitiose. Grego. eos tentare negligit quos quieto iure possidere se sentit. Tertio a carne per luxuriam per infirmitates et dolores etc. Per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum dei.

In festo beate Agnetis virginis et martyris.
Sermo. xix.

Collaudabote

Deum salvatorem meum. *Eccl. vii.*
Pro declaratione nota quod in scriptura iuventur due species laudis scilicet laus mentalis et vocalis. Vocalis est quando homo recogitat beneficia dei laudat et regratiatur deo cum corde. Verbi gratia. Cogitando beneficium creationis quod est homo non bestia: quod christianus etc. Item redemptionis etc. Item expectationis ad penitentiam: quod non fuit concessum angelis etc. Isti modo scilicet mentaliter laudat deum angelus et anime sancte, de ista laude David. Laudate dominum de celis etc. Lauda anima mea dominum etc. Item de matre Samuelis legitur quod loquebatur in corde suo. *Reg. i.* Et alibi. Confitebor tibi domine in toto corde meo. Secunda laus est vocalis: quando predicta beneficia dei non solum corde cogitantur: sed etiam ore profertur etc. *Ps.* Glos mea ad dominum clamaui etc. Ista duplici laude tenemur laudare deum. Hoc intellige de clericis beneficiariis vel in sacris constitutis. Item de illis qui tenentur ad orationem ex voto: vel ex penitentie immutacione. *Uide infra.* Ratio huius est quia habemus a deo duo ex quibus subsistimus. scilicet anima et corpus etc. Et una laus sine alia non est perfecta: sicut corpus sine anima non est homo. *Ido apostolus.* Offertimus vobis hostiam laudis semper deo: id est fructum labiorum confitentium nominis eius. *Et Heb. vii.* Et David. Cor meum et caro mea exultavit in deum vivum. Item *Diec. vii.* Omne aufer iniquitatem et accipe votum et reddemus vitulos labiorum nostrorum. *Idem idem facit quod notat in Le. j.* de cele-

mis. Ad hanc laudem sunt digni admitti ad laudandum scilicet dei illi qui sunt in gratia constituti. *Unde ps.* Non mortui laudabunt te domine: neque omnes qui descendunt in infernum. Non mortui: scilicet quantum ad vitam gratie etc. *Eccl. xv.* Non est speciosa laus in ore peccatorum. Item mortui: quantum ad vitam glorie. *Ido subdit.* Neque omnes qui descendunt in infernum. Pro imonis fundamentum in quo agitur de laude: oratio theologicis questio. Queritur utrum laudandum sive orandum sit vocaliter. Arguit quod non. *Barth. v.* Orantes nolite multum loqui: sed multum est orandum. *Aug.* in epistola ad Probam. Parum ultra medium: non desit multa peccatio, ergo non est laudandum vocaliter sive orandum, habet etiam in eadem epistola post autoritatem allegatam. Qui omnia per verbum condidit: humana verba non querit. sequitur. et sic cum in oppositum eadem epistola scribit post autoritatem ultimo allegatam: nobis verba necessaria sunt: quibus commoveamur et inspiciamus quid peccamus non quibus deum seu docendum seu sicutendum esse credamus, ergo laudandum sive orandum est vocaliter: et sic questio manet per utraque parte dubia. Ad questionem respondit *Rich.* de media villa. in. liij. *senen. di. stin. xv. ar. liij. q. v.* quod duplex est laudatio sive oratio. Una est communis que per missas nostros ecclesie in persona totius populi deo offertur: et talis debet innoscere populo pro quo offertur: ut excite ad devotionem: et ne possit suspicari in missis ecclesie illius debite orationis omissionem. et sic ad dubium dicitur: quod talis oratio debet esse vocalis. et ad autoritates in argumento allegatas dicitur quando *Aug.* dicit. Parum dicit non est orandum in multiloquio: tamen eo fiat ut exaudiamur quo locutiones sumus. et eadem epistola multum loqui est in orando rem necessarium superius agere verbis. et sic clarum est quod hoc modo non est vocaliter orandum sive laudandum, exponit dicitur *Barth.* in argumento positum. et ultimum dicitur *Aug.* intelligit de verbis humanis in oratione singulari quando non excitatur: sed minimum fervore cordis. et sic habet solutio argumenti. Et ad autoritatem *Aug.* in oppositum allegatam dicitur quod intelligit de laudatione sive oratione: de qua oratio loquitur *Aug.* li.